

Phát huy vai trò báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay theo tư tưởng Hồ Chí Minh

NCS. NGUYỄN HUY ĐẠI

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh; Email: huydaikq@gmail.com

Tóm tắt: Để bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay, cần phải phát huy vai trò, sức mạnh của tất cả các lực lượng. Trong đó, phát huy vai trò, sức mạnh của báo chí theo tư tưởng Hồ Chí Minh là một trong những nội dung đặc sắc, mang tính xuyên suốt, cốt yếu. Nội dung phát huy vai trò của báo chí là phải phát huy các chủ thể, đối tượng, lực lượng, mục đích, yêu cầu, giải pháp tác động vào các hoạt động báo chí, nhằm bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay.

Từ khóa: nền tảng tư tưởng của Đảng; phát huy vai trò báo chí; bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

1. Nhận thức của Hồ Chí Minh về phát huy vai trò báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Ngay từ rất sớm, Hồ Chí Minh đã nhận thức, cần phải phát huy vai trò của báo chí trong việc tuyên truyền, bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, đấu tranh chống lại những phần tử cơ hội xét lại, đi ngược lại với học thuyết Mác, đi ngược lại với lợi ích của giai cấp vô sản. Năm 1923, trong Truyền đơn cổ động mua báo Người cùng khổ (LeParia) Hồ Chí Minh viết: “Tờ báo này là tờ báo của bạn, giúp bạn thoát khỏi cảnh nô lệ và sẽ phát hành rộng rãi trong tất cả các thuộc địa, nhằm dẫn dắt mọi người bị bóc lột thuộc mọi màu da đoàn kết lại dưới lá cờ đỏ búa liềm để trong một phong trào cách mạng quốc tế rộng lớn quét sạch mọi kẻ bóc lột mà chúng ta là những người cùng khổ”⁽¹⁾. Cũng với tinh thần đó, trong bức *Thư gửi Bộ Chính trị*, ngày 13/2/1968, Hồ Chí Minh yêu cầu cần phải phát huy vai trò của báo chí trong việc: “Tuyên truyền về thắng lợi đồng thời phải làm cho quân và dân ta nâng cao cảnh giác và thấy những khó khăn cần phải vượt qua. Cần phải vạch tội ác tày trời của Mỹ - Ngụy đối với đồng bào ta ở miền Nam, như ném bom đốt phá và giết hại bừa bãi ở Huế, Sài Gòn và nhiều thành thị khác. Đập lại luận điệu địch lại vu cho ta đốt kho gạo và xử tử người hàng loạt. Đài phát thanh ta nên phát thanh những dư luận thế giới và Mỹ có lợi cho ta và những dư luận thế giới và Mỹ công kích bọn Giôn-xơn và miêu tả tình hình thảm bại của Mỹ - Ngụy. Những dư luận ấy sẽ góp phần

nâng cao thêm chí khí quyết chiến quyết thắng của quân và dân ta”⁽²⁾. Bởi vậy, theo Người: “Trách nhiệm của mỗi cán bộ, của mỗi người yêu nước, là tìm mọi cơ hội, dùng mọi hình thức, để đập tan tuyên truyền giả dối và thâm độc của địch”⁽³⁾. Theo đó, báo chí cách mạng là phải đi tiên phong trong đấu tranh không khoan nhượng với những gì đi ngược lại quy luật của lịch sử, vạch trần tính chất phản động, giả dối, bịp bợm của kẻ thù chống phá thành quả dân tộc.

Như vậy, có thể hiểu quan điểm của Hồ Chí Minh về phát huy vai trò báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là tổng thể các hình thức, biện pháp nhằm phát huy tối đa vai trò, sức mạnh, khả năng của báo chí nhằm nâng cao nhận thức, tư tưởng, tình cảm cách mạng cho mọi người về đối với chủ nghĩa Mác - Lênin, góp phần bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng trong mọi tình huống.

Về chủ thể, có thể hiểu, phát huy vai trò của các chủ thể có liên quan tác động đến hoạt động báo chí như: vai trò của Đảng trong lãnh đạo, chỉ đạo báo chí đối với hoạt động bảo vệ nền tảng tư tưởng, chức năng quản lý của Nhà nước, các cơ quan chuyên môn, nghiệp vụ báo chí, người đứng đầu các cơ quan báo chí và đặc biệt của những người làm báo đối với hoạt động bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay đảm bảo tính thiết thực và hiệu quả.

Về mục đích, phát huy vai trò báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng Đảng, theo Hồ Chí Minh là phải góp phần chống chủ nghĩa thực dân đế quốc, bọn phản động, những người có tư tưởng xét lại lý luận

Chủ nghĩa Mác - Lênin; tuyên truyền cho độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; kêu gọi mọi người cùng nhau đoàn kết, cùng nhau phát triển, tiến bộ để đi đến thắng lợi cuối cùng. Cùng với đó là biểu dương những nhân tố tích cực, những gương người tốt, việc tốt, tiên tiến, điển hình trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; đấu tranh, phê phán những biểu hiện tiêu cực, sai trái tồn tại trong xã hội, góp phần bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng trong mọi tình huống cách mạng.

Về yêu cầu, phát huy vai trò báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay theo tư tưởng Hồ Chí Minh, phải góp phần nâng cao được tính tư tưởng, tính Đảng, tính chiến đấu, tính nhân dân cho mọi người; thể hiện tính chân thực, phong phú sinh động; đồng thời phải linh hoạt, sáng tạo, không dập khuôn, máy móc, giáo điều, đảm bảo tính định hướng chính trị, tính tư tưởng và không ngừng nâng cao trình độ chính trị, phẩm chất, đạo đức cho mọi người, nhất là người làm báo, có như vậy mới đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ của báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong giai đoạn hiện nay.

Về nội dung, phát huy tốt vai trò của báo chí hiện nay cần phải tiến hành tốt những nội dung nào trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; phát huy tổng thể các nội dung, biện pháp, các lực lượng, các đối tượng, của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta, của cả hệ thống chính trị, nhằm tác động vào báo chí tạo thành sức mạnh tổng hợp đối với nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay như: Làm tốt công tác tuyên truyền, thông tin, cổ động, huấn luyện, giáo dục, định hướng tư tưởng, hướng dẫn nhân dân về những kiến thức, sự hiểu biết cụ thể, đầy đủ, sâu sắc về bản chất, vai trò của Chủ nghĩa Mác - Lênin, quan điểm, chủ trương của Đảng, Nhà nước ta; nhằm góp phần bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin trong mọi tình huống.

Như vậy, quan điểm Hồ Chí Minh về phát huy vai trò báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là một nội dung xuyên suốt trong suốt tiến trình cách mạng của Người. Quá trình xây dựng và phát triển của Đảng Cộng sản Việt Nam, luôn gắn liền với quá trình xây dựng và phát huy vai trò báo chí cách mạng trong bảo vệ Đảng.

2. Vận dụng quan điểm Hồ Chí Minh về phát huy vai trò báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay

Một là, thường xuyên giáo dục nâng cao nhận thức về sự cần thiết phải phát huy vai trò báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay.

Quá trình phát triển Đảng phải giáo dục cho mọi người hiểu rõ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng chính là bảo vệ sức sống, giá trị bền vững của Đảng; bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin. Xuất phát từ những nội dung và giá trị to lớn của chủ nghĩa Mác - Lênin đối với cách mạng Việt Nam - nền tảng tư tưởng của Đảng ta. Quá trình tìm đường cứu nước, Hồ Chí Minh đã tiếp cận với nhiều học thuyết khác nhau. Tuy nhiên, con đường cách mạng chỉ thực sự mang lại giá trị cho Hồ Chí Minh từ khi người tiếp cận với Luận cương của Lenin về vấn đề thuộc địa (7/1920). Từ đó, Người khẳng định: “Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lenin”⁽⁴⁾. Từ đó, Người đã vận dụng và phát triển sáng tạo học thuyết Mác - Lênin vào thực tiễn điều kiện hoàn cảnh của Việt Nam, phù hợp với từng giai đoạn, thời kỳ lịch sử nhất định và mang lại giá trị to lớn cho cách mạng Việt Nam.

Hai là, không ngừng phát huy vai trò các chủ thể trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên báo chí hiện nay.

Với Đảng: cần phải phát huy vai trò lãnh đạo của Đảng đối với báo chí trong tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Theo Hồ Chí Minh, để bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay, phải phát huy tổng thể nhiều tổ chức, nhiều lực lượng có liên quan tác động vào các hoạt động báo chí; nhằm tạo thành sức mạnh tổng hợp của báo chí, đảm bảo tính chặt chẽ, thống nhất, bao quát, toàn diện trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Trong đó, phát huy vai trò của Đảng đối với hoạt động báo chí là một trong những nội dung quan trọng hàng đầu hiện nay, nhằm đảm bảo cho hoạt động báo chí được tiến hành thống nhất trong thực hiện các chức năng, nhiệm vụ. Phát huy vai trò của Đảng đối với báo chí chính là phát huy chủ thể lãnh đạo, phát huy vai trò của Đảng trong việc đề ra các chủ trương, nghị quyết, chỉ thị nhằm phát huy sức mạnh tối đa của báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Về thực

chất, đó là phát huy khả năng của Đảng trong việc nhận thức, đánh giá, tổng kết và đề ra những chủ trương, phương hướng, biện pháp lãnh đạo kịp thời, hiệu quả đối với báo chí, phát huy sức mạnh báo chí trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay.

Với nhà nước: Theo Hồ Chí Minh để bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, đảm bảo cho Đảng đủ sức để lãnh đạo cách mạng Việt Nam qua các thời kỳ, giai đoạn cách mạng thì cần phải phát huy tốt vai trò quản lý của Nhà nước đối với các hoạt động báo chí. Bởi lẽ, theo Người, báo chí là công cụ hữu hiệu, quan trọng hàng đầu của Nhà nước trong việc tuyên truyền những chủ trương, chính sách, pháp luật đến với mọi người dân. Ngược lại, Nhà nước là chủ thể hành chính cao nhất trong việc quản lý, chỉ đạo các hoạt động của báo chí, đảm bảo cho báo chí hoạt động đúng tôn chỉ, mục đích và phương hướng rõ ràng, chặt chẽ.

Với các cơ quan báo chí và người làm báo: các cơ quan báo chí là những chủ thể trực tiếp, chịu trách nhiệm cao nhất trong việc lãnh đạo, chỉ đạo các hoạt động của báo chí; từ việc xác định đối tượng, định hướng tư tưởng, lập kế hoạch, xây dựng lực lượng và tiến hành trực tiếp các nhiệm vụ đấu tranh, nhằm góp phần bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng. Với người làm báo: Đây là lực lượng chủ yếu quyết định đến chất lượng, hiệu quả của hoạt động báo chí trong bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, bảo vệ quan điểm, đường lối của Đảng; quyết định đến hiệu quả việc phát hiện, đấu tranh với các tư tưởng, các quan điểm sai trái. Theo quan điểm của Hồ Chí Minh, người làm báo phải là chiến sĩ cách mạng trên mặt trận tư tưởng, lý luận, ngòi bút phải là vũ khí sắc bén trong đấu tranh chống chính trị tà để bảo vệ Đảng, bảo vệ Nhà nước và bảo vệ Nhân dân. Bởi vậy, yêu cầu đặt ra đối với người làm báo là phải có lập trường chính trị vững vàng, tuyệt đối không được dao động ngả nghiêng, thay đổi lập trường, quan điểm, nhất là vấn đề định hướng chính trị trong hoạt động báo chí. Đồng thời, phải có niềm tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, niềm tin vào chủ nghĩa Mác - Lênin. Không để kẻ địch mua chuộc, dụ dỗ, tuyên truyền, hiểu sai những quan điểm của Đảng và Nhà nước; Cùng với đó là phải không ngừng nâng cao trình độ nghiệp vụ báo chí

cho những người làm báo; nắm vững quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin; không ngừng nâng cao trình độ về mọi mặt đặc biệt là trình độ về ngoại ngữ; trang bị cho họ thế giới quan và phương pháp luận khoa học trong nhận thức, phát hiện và cải tạo hiện thực; không ngừng tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, phẩm chất nghề nghiệp, rèn luyện phương pháp phong cách tác phong; có lối sống trong sạch lành mạnh; đủ sức để đứng vững trước phong ba bão táp, đủ độ sắc bén để đấu tranh loại bỏ những tư tưởng, nhận thức sai trái của các thế lực thù địch mua chuộc, dụ dỗ hiện nay.

Ba là, phải nắm vững và vận dụng sáng tạo nội dung phát huy vai trò báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Hiện nay, để bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, cần phải phát huy toàn diện các nội dung, vai trò báo chí từ: tuyên truyền, thông tin, cổ động, huấn luyện, giáo dục, hướng dẫn nhân dân, định hướng tư tưởng trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Trong đó, nội dung quan trọng hàng đầu là cần phải phát huy tốt nội dung tuyên truyền – chức năng nổi bật nhất của báo chí. Bởi lẽ, nói đến báo chí, trước hết là nói đến vai trò tuyên truyền, truyền tải các quan điểm, đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước đến với nhân dân, với bạn bè thế giới. Nội dung tuyên truyền phải phản ánh đúng quy luật khách quan, dựa trên những định hướng, những quan điểm, đường lối của Đảng và Nhà nước; đồng thời thông tin tuyên truyền phải đảm bảo chính xác, khoa học dựa trên thực tiễn của quá trình vận động, phát triển của xã hội Việt Nam. Từ đó, góp phần nâng cao được nhận thức, sự hiểu biết cho mọi người về nền tảng tư tưởng của Đảng ta, nâng cao ý thức tự giác cho mọi người để ra sức bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Nội dung tuyên truyền phải vạch trần tính chất phản động, giả dối, bịp bợm của kẻ thù của dân tộc. Về vấn đề này, Người đã dạy: “Đối với những người viết báo chúng ta, cái bút là vũ khí sắc bén, bài báo là tờ lịch cách mạng để động viên quần chúng đoàn kết đấu tranh, chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, chống chủ nghĩa đế quốc, đứng đầu là đế quốc Mỹ, vì độc lập dân tộc, tiến bộ xã hội và hòa bình thế giới”⁽⁵⁾. Nội dung tuyên truyền không chỉ nhằm tiến công vào kẻ thù của cách mạng, mà còn biểu dương những tấm gương tiêu biểu trong chiến

đấu và lao động để cổ vũ mọi người hăng hái tham gia cách mạng. Người yêu cầu “Các báo chí và văn nghệ phải điều tra tuyên truyền, khen ngợi những ưu điểm và phê bình những khuyết điểm trong việc phổ biến sáng kiến và kinh nghiệm. Đó là một nhiệm vụ vẻ vang của báo chí và văn nghệ thiết thực góp phần vào phong trào thi đua ái quốc”⁽⁶⁾.

Bốn là, phát huy vai trò báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay phải thể hiện rõ mục đích và giá trị nhân văn cao đẹp.

Theo Hồ Chí Minh để bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng cần phải phát huy hiệu quả vai trò của báo chí trong tuyên truyền, giáo dục, định hướng tư tưởng, làm cho mọi người dân Việt Nam nói riêng, nhân dân thế giới hiểu đúng về chủ nghĩa Mác - Lênin. Đồng thời, tăng cường sự đoàn kết thống nhất, thống nhất về ý chí, niềm tin vào lý luận của Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Biểu dương những nhân tố tích cực, những gương người tốt, việc tốt và nhân rộng điển hình tiên tiến trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là công việc chung của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta, của cả những người Việt Nam yêu nước ở trong nước cũng như ở nước ngoài.

Năm là, phát huy vai trò báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay phải tuân thủ và đảm bảo đầy đủ các yêu cầu cơ bản.

Trước hết phải nâng cao tính tư tưởng, tính Đảng, tính chiến đấu, tính nhân dân trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Trong bài *Nói chuyện với các đồng chí lãnh đạo Tổng Công đoàn Việt Nam*, ngày 18-7-1969. Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Các báo đăng bài của công nhân phê bình, thế là tốt. Báo Lao động nên mở rộng mục này cho quần chúng phê bình trên báo. Như vậy, vừa bảo đảm quyền dân chủ của công nhân, vừa nâng cao tính chiến đấu của tờ báo”⁽⁷⁾. Đồng thời, phải thể hiện tính chân thực, phong phú, sinh động trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; không dập khuôn, máy móc, cứng nhắc, giáo điều và đảm bảo tính định hướng chính trị; đồng thời phải gần gũi dân chúng, biết tiếng nước ngoài, cẩn thận, luôn gắng học hỏi, cầu tiến bộ. Trong *Thư gửi lớp học viết báo Huỳnh Thúc Kháng*, Người viết năm 1946, Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Gần gũi dân chúng, cứ ngồi trong phòng giấy mà viết thì không thể viết thiết thực. Ít

nhất cũng phải biết một thứ tiếng nước ngoài, để xem báo nước ngoài, và học kinh nghiệm của người”⁽⁸⁾. Chúng sử dụng mọi hình thức, mọi lực lượng, mọi phương tiện khác nhau để tuyên truyền chống phá Chủ nghĩa Mác - Lênin. Thậm chí chúng còn sử dụng nhiều thứ tiếng để tuyên truyền, xuyên tạc nói xấu nền tảng tư tưởng của Đảng ta, nhằm hạ thấp vai trò của Chủ nghĩa Mác - Lênin. Bởi vậy, để bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, theo Hồ Chí Minh, mỗi nhà báo, mỗi cơ quan báo chí cần không ngừng học tập, nâng cao trình độ về ngoại ngữ, văn hóa. Người dạy: “Trong nghề làm báo, ta có kinh nghiệm của ta, nhưng cũng cần phải học thêm kinh nghiệm của các nước anh em. Muốn thế, thì những người làm báo ít nhất cũng cần biết một thứ tiếng nước ngoài”⁽⁹⁾. Điều này là vô cùng quan trọng.

Tóm lại, phát huy vai trò của báo chí trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, thực chất là việc tác động vào các chủ thể, đối tượng, lực lượng, phương pháp, cách thức, mục đích, giải pháp để tạo thành sức mạnh tổng hợp nhằm phát huy vai trò báo chí ngày càng hiệu quả, góp phần bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng. Trên cơ sở đó góp phần nâng cao nhận thức cho mọi người trong việc đấu tranh, phê phán những quan điểm nhận thức sai trái, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình hiện nay./.

(1) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, T.1, Nxb. CTQG - Sự thật, Hà Nội, tr.496.

(2) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, T.15, Nxb. CTQG - Sự thật, Hà Nội, tr.427.

(3) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, T.8, Nxb. CTQG - ST, Hà Nội, tr.491.

(4) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Nxb. CTQG - ST, Hà Nội, 2011, T.2, tr.289.

(5) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. CTQG, Hà Nội, T.14, tr.540.

(6) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. CTQG, Hà Nội, T.7, tr.405.

(7) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. CTQG, Hà Nội, T.15, tr.681.

(8) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. CTQG, Hà Nội, T.6, tr.103.

(9) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. CTQG, Hà Nội, T.12, tr.167.